

Vnější ekonomické vztahy

- **Propad ekonomiky vnější nerovnováhu nezhoršil**

Vnější nerovnováha české ekonomiky zůstala v roce 2009 nízká. Deficit běžného účtu platební bilance ve výši 37 mld. Kč činil 1 % nominálního HDP proti 0,6 % v roce 2008. Jde tak o druhý nejlepší výsledek vnějších vztahů od roku 1995. Navíc přebytek na finančním účtu pokrýval deficitní běžný účet více než dvojnásobně.

Obchodní bilance zaznamenala opět historicky nejvyšší přebytek, naopak přebytek bilance služeb byl nejnižší od roku 2004. Schodek bilance výnosů se proti podstatnému zlepšení v předchozím roce opět výrazně zhoršil, příliv přímých investic ze zahraničí se vrátil pod objemy před dvanácti lety – ve srovnání s rokem 2008 byl méně než poloviční, proti roku 2007 čtvrtinový. Dividendy zahraničních vlastníků firem v ČR se z roku na rok snížily, ve druhém zaznamenaném meziročním poklesu od počátku sledování.

- **Historicky nejvyšší přebytek výkonové bilance při opětovném zvětšení deficitu bilance výnosů**

Přebytek zahraničního obchodu zbožím (180,6 mld. Kč v cenách FOB) a službami (27 mld. Kč) zdvihl výkonovou bilanci na historicky nejvyšší úroveň (207,5 mld. Kč) blížící se nominálně deficitu v bilanci výnosů (230,9 mld. Kč), nikoli však tak těsně, jako v roce 2008. Významná meziroční redukce přebytku v obchodu službami byla vyrovnána jeho růstem v obchodu zbožím – zatímco bilance služeb nebyla ve srovnání s rokem 2008 ani poloviční (-59 %), obchodní bilance stoupla o tři čtvrtiny (+76 %). Bilance výnosů se meziročně propadla o 57 mld. Kč, i přes nižší odliv dividend a zlepšení salda náhrad zaměstnancům, které bylo v roce 2008 pro ČR nejméně příznivé. Příčinou zhoršení tak byly výrazně redukováné výnosy z přímých investic českých firem v zahraničí. Položka běžných převodů zaznamenala mírné zlepšení o 3,5 mld. Kč na -13,7 mld. Kč.

- **Přímé investice do ČR jen poloviční, portfoliové vyšší o 123 mld. díky nákupům českého dluhu**

Finanční účet meziročně posílil o 36 mld. Kč na 95,1 mld. Kč, ovšem saldo přímých investic se zhoršilo o 10 mld. Kč vlivem výrazného snížení přílivu přímých investic do ČR. Jejich objem se propadl ze 110,1 mld. Kč v roce 2008 na 52 mld. Kč. Vylepšení finančního účtu tak obstaraly výlučně portfoliové investice s kladným saldem 113,8 mld. Kč proti -4,7 mld. Kč v roce 2008. K výraznému přílivu peněz do země přispěly zejména nákupy českých dluhopisů.

- **Přírůstek obchodní bilance s Německem se téměř zdvojnásobil**

Při rekordním přebytku obchodní bilance¹ došlo v roce 2009 historicky poprvé k propadu obchodovaných objemů zboží, a to v dvojciferných relacích. Příčinou byl pokles vnější i vnitřní poptávky spojený s ekonomickou recesí. Vývoz na německý trh však klesl podstatně méně než celkový vývoz, zejména vlivem stimulačních opatření německé vlády. Zbožová bilance s Německem se zlepšila o 48,5 mld. Kč (v roce 2008 o 25,6 mld. Kč). Celkový vývoz osobních automobilů z ČR byl meziročně vyšší o 15,5 mld. Kč, tj. o 8,4 %, když v roce 2008 o 10,4 % poklesl. Zhruba třetinou přispěly k přebytku vývozu nad dovozem² směnné relace při růstu cen vývozu a poklesu cen dovozu, jehož podíl na příznivém působení směnných relací byl klíčový. Téměř po celý rok 2009 působila slabá koruna pozitivně na ceny vývozu. Obchodní přebytek se státy EU zůstal meziročně zhruba stejný, deficit s ostatními státy se zlepšil.

¹ I při vykázání dovozu v cenách CIF.

² V bilanci opět uvažovány dovozy v cenách CIF.